

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำมูล :
กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 3 แห่ง ในเขตพื้นที่
จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัย นางสาวปทุมณา สัตยमुख

สาขา สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชั้น ศรีสวัสดิ์

กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อนุชา เพียรชนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำมูล จังหวัดอุบลราชธานี และเพื่อหาแนวทางในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำมูล จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชน ผู้นำท้องถิ่น และผู้ประกอบการร้านค้าในแหล่งท่องเที่ยวที่ทำการศึกษ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ หาดคูเดื่อ หาดวัดใต้ และหาดศรีภิรมย์ (บึงสะพัง) อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ สูตร Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 321คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำมูล ของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 3 แห่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีลักษณะข้อความแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำมูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โดยภาพรวมทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติทั้ง 3 แห่งในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำมูลจังหวัดอุบลราชธานี มีศักยภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ด้านคุณค่าความสำคัญ และการให้การศึกษ ด้านความร่วมมือของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว และด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว

2. แนวทางที่เหมาะสมในการจัดการท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำมูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ควรส่งเสริมให้มีรูปแบบที่หลากหลาย ไม่ใช่เลียนแบบ

เหมือนกันหมด หาเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งตามความเป็นจริง สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ของชุมชน ทั้งนี้จะต้องมีการศึกษาหาข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนก่อน และต้องตระหนักถึงความสำคัญของมิติทางวัฒนธรรมในการจัดการการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรมุ่งเน้นในรูปแบบธรรมชาติ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่ น้ำตก หาดทรายริเวณลุ่มน้ำมูล เขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งการบริหารจัดการการท่องเที่ยวต้องเน้นการระดมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการสร้างกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวรวมทั้งการรักษาเอกลักษณ์ของความเรียบง่าย สงบ ใกล้เคียงธรรมชาติ และการท่องเที่ยวทางน้ำ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวประทับใจ โดยอาศัยปัจจัยภายนอก คือ ด้านการส่งเสริมการตลาด และความร่วมมือทั้งจากภาครัฐ และเอกชน และชุมชนท้องถิ่นรวมดำเนินการสำหรับการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ควรพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เช่น ถนน ป้ายประชาสัมพันธ์ ระบบน้ำประปา ไฟฟ้า ห้องน้ำ เพื่ออำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น มีระบบการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึง เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์การบอกทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว

ABSTRACT

The Title	Assessment of Tourism Resource Potential in the Moon River Plain : A Case Study of Three National Tourist Sites in Ubon Ratchathani, pp. 107.
The Author	Miss Poonnada Satayamuk
Degree	Master Degree of Art
Program	Social Sciences for Development
Chairman, Thesis Advisor	Asst. Prof. Chuen Srisawat
Thesis Advisor	Dr. Anuchar Pienchana
Years	2010

The research was aimed at assessing the potential of tourist resources of the natural tourist sites in the plain of the river Moon in Ubon Ratchathani province and working out the ways to effectively manage the tourist sites in question. The sample subjects were people, local leaders and entrepreneurs at three tourist sites : Hat Kudue, Hat Wattai and Hat Sriphirom in Mueang district of Ubon Ratchathani. The sample size was determined by Taro Yamane's formula. The subjects were 321. The research instrument was the questionnaire created by the researcher. It had a five rating scale and its total confidence was .98. Statistics were percentage, mean and standard deviation.

The research findings were as follows:

1. It was found that the three tourist sites surveyed had the highest potential. Arranged from the high to the highest were: facilities, access, attraction, educational importance, communal cooperation and tourism management and services.
2. A suitable way to manage the natural tourist sources was there should be a variety of identities. Unique identity of each tourist site was to be found in accordance with the

communal way of life. Due consideration was to be given to the significance of cultural dimensions. Conservation of environments had to be prioritized. Local knowledge and wisdom were to be applied to tourism promoting activities. For the operation to be successful, marketing, cooperation from the state and private sectors, and the local communities was required. The infrastructure system was to be developed. Publicity service was to be made more available.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง ของบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง ซึ่งไม่อาจนำมากล่าวได้ทั้งหมด ผู้มีพระคุณท่านแรกและผู้เขียน ใครงขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่ง คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชื่น ศรีสวัสดิ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดมา โดยได้เอาใจใส่ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง ให้แนวคิดและ ประสพการณ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ทุกขั้นตอน นับแต่ผู้เขียนเริ่มค้นคว้าหาหัวข้อ วิทยานิพนธ์ พัฒนาเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จนสำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์เล่มนี้ในที่สุด ท่านที่สองคือ อาจารย์ ดร. อนุชา เพียรชนะ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาอีกท่านหนึ่งที่ทำให้ความช่วยเหลือด้านวิจัยและให้ คำปรึกษาแนะนำ แก่คิดต่างๆ จากประสบการณ์ของท่าน ตลอดทั้งช่วยตรวจสอบ แก้ไข ข้อบกพร่องในการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ด้วยดีเสมอมา ผู้เขียนจึงใครงขอกราบขอบพระคุณใน ความกรุณาของท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย นอกจากนี้ผู้เขียนใครงขอกราบ ขอบพระคุณประธานกรรมการ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลามาเป็น คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน รวมทั้งคณาจารย์ผู้สอนทุกๆท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับผู้เขียน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ความดีงามอันเกิดจากงานวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนขอมอบเป็นบรรณาการแด่คุณพ่อบุญคุณ คุณแม่สงวน ศรีซัดเค้า ที่เป็นที่ยกย่องของผู้เขียน และ จำสืบทารวจอนันตวัฒน์ โพธิ์วโรจน์ ซึ่งเป็นผู้ อยู่เบื้องหลังความสำเร็จด้วยความห่วงใย ให้กำลังใจเสมอมา

ปณณดา สัตยมุข